

IN MEMORIAM Председателят Янаки Градев ни напусна завинаги

Янаки Градев ни напусна завинаги на 14 януари. На траурната церемония на 17 януари присъстваха опечалени от цялата страна - роднини, приятели, колеги, негови сътрудници. В краткото си слово Велик Атанасов подчерта, че при председателството на Янаки Градев Съюзът на слепите в България е бил в своя апогей и че с живота и с работата си той за нас ще остане един еталон на ръководител от най-висока класа. Поклон пред светлата му памет!!!

Янаки Трифонов Градев е роден на 29 септември 1933 г. в село Самомино, Варненска област в семейството на дребни земеделски стопани. Основното си образование Янаки Градев завършва в село Старо Оряхово (Варненско). През 1971 г. завършва средно образование като редовен ученик във Варненската вечерна гимназия. Професионалната си кариера започва като коларо-железар към Районния кооперативен съюз в Старо Оряхово. В резултат на дегенерация и атрофия на зрителния нерв зрението му силно намалява през пролетта на 1952 г. През 1957 г. постъпва на работа като плетач на куха стъклария в специалното производствено предприятие "Успех" Варна. През 1960 г. е назначен за началник-пласмент. От 1962 до 1974 е директор на "ПП Успех" Варна. През този период се построяват двете производствени сгради на предприятието, първите три жилищни блока, работническото общежитие, Домът на културата, детската градина и други. По негово време се внедряват модерни технологии за производството на изделия от термопластични пластмаси и производството на електроинсталационни изделия. Към предприятието се разкриват и първите в системата на ССБ производствени филиали в градовете Бургас, Добрич и Силистра.

На VII конгрес (1976) е избран за председател на ССБ. На VIII (1981) и на IX конгрес (1986) той е преизбиран на този пост.

През 1987 г. е избран за генерален секретар на Европейския регионален комитет на Световния съвет за благополучие на слепите. Избиран е и за член на ръководството на Световния съюз на слепите. През 1986 г. му е присъдено званието "Заслужил деятел на здравеопазването". През 1993 г. във връзка с неговата 60-годишнина и за големия му принос за развитието на организираното движение на слепите е удостоен със званието "Почетен член на Съюза на слепите в България".

Ще запомним председателя Градев с огромните му заслуги към организационното, културното и икономическото развитие на Съюза на слепите в България. Той беше не само изключително работоспособен ръководител, но и достоен за уважение човек. Със своята гъвкавост, борбеност и непримиримост Янаки Градев заема своето безспорно място в историята на организацията ни.

В РСО СОФИЯ Стартира проект за Хранителна банка в София

Половината храни, произведени в света, не се използват, а се изхвърлят! Като обем това са 2 милиарда тона, показва проучване на британски институт. Според експертите загубите са следствие от лошото съхранение на продуктите, продажбите до последната възможна дата, както и заради склонността на потребителите да се презапасяват.

Между 30 и 50% от общо четирите милиарда тона храни, които се произвеждат в световен мащаб

годишно, всъщност се пропиляват. Половината от храните, които се купуват в Европа и в САЩ, се изхвърлят, което само по себе си е потресаващ факт.

Изхвърлянето на такива количества храни на практика показва, че се пропилява и използването на земеделските земи.

В България неизползваните, похабените и изхвърлените храни варират от 200 до 400 хиляди тона годишно. Тези храни биха могли да се използват за нуждите на хората, които днес страдат от глад и недоимък.

Изправено пред невиджана екологична криза, граничеща с катастрофа, обществото ни трябва да използва наличните си ресурси и да намали пропастта между произведените храни, които се разхищават, и хората, които реално се нуждаят от тях. Един от начините за постигане на това е хранителното банкиране, което е познато в напредналите страни вече повече от 50 години. Хранителни банки функционират общо в 45 държави и обслужват около 45 милиона души. В САЩ работят около 200 хранителни банки, като в резултат на това всеки осми американец получава дарени храни. За Европа данните говорят, че около 7% от живеещите в нищета се подпомагат чрез хранителното банкиране.

Дейността на хранителните банки се определя като безвъзмездно предоставяне на храни на физически лица, които поради здравни, възрастни, социални и други причини и обстоятелства не могат сами да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

Хранителното банкиране е механизъм за набиране, складиране и раздаване на храна на нуждаещи се. Хранителните банки осигуряват висока по стойност помощ с ниски разходи, като целогодишно набират хранителни продукти чрез публични кампании и работят дългосрочно в партньорство с бизнеса. Това е тестван и доказан механизъм за подпомагане, основан на ефективното използване на наличните ресурси.

Хранителната банка е алтернатива на похабената, но годна храна, която ежедневно се губи или изхвърля поради неефективни практики по целия път на храната - от производителя през търговеца до домакинството.

В България даряването на храни е съпроводено с начисляването и плащането на 20% ДДС, което е с около три пъти повече, отколкото ако се пристъпи към бракуването и унищожаването им в екарисаж. Оказва се, че прекомерното желание на държавата за начисляване и внасяне на ДДС тук не дава желаните резултати, тъй като за бизнеса са водещи печалбите и няма как да се избира даряването пред унищожаването, след като последното носи много по-малки загуби.

Използвайки трибуната на уважаваното от всички списание "Зари", призовавам отговорните фактори в държавата по най-бързия начин да направят необходимите законови промени, с което да се отпусне даряването на храни в полза на Българската хранителна банка.

Въпреки неблагоприятните условия за даряване на храни, от пролетта на 2012 г. в София вече работи Българска хранителна банка.

Ние, хората от РСО София, като представители на една от най-уязвимите социални групи в обществото - хората с нарушено зрение, обединени в Съюза на слепите в България, кандидатствахме и спечелихме доверието на Българската хранителна банка, и осигурихме помощи във вид на дарени храни. През 2013 година помощи във вид на храни ще получават 200 членове на РСО София, подбрани по следните критерии:

1. Доходи само от лична пенсия (инвалидна, наследствена или за прослужено време) до 240 лв.
2. Предимство при равни други условия имат живеещите самотно членове на ССБ или семейства, в които и двамата съпрузи са слепи, а също и грижещите се за непълнолетни деца.
3. Влияние оказва и здравословното и социално състояние на нашите членове с допълнителни съпътстващи заболявания.

Специална комисия, определена от РУС, преценява и класира постъпилите заявления за участие в програмата. Включените в програмата се уведомяват писмено. Одобрените ще получават хранителни продукти лично или чрез упълномощен за целта техен придружител (асистент) от склада на хранителната банка в базата на ПП "Успех Филтър ССБ" ЕООД в район Люлин, София.

Заявленията на желаещите да се включат в програмата се приемат в Клуба на ССБ на ул. "Цар Симеон" №110 в София. Същите се попълват по образец и следва да са придружени от оригинал на актуално пенсионно разпореждане.

Особено важно е участниците в програмата да посочат електронен адрес за кореспонденция (личен имейл или имейл на свой близък), защото пратките с продукти идват с ограничен срок на годност и следва да има бърза реакция за получаването им, понякога в рамките на часове. В такива срокове е невъзможно уведомяването по телефон на стотици хора, а освен това разходите за телефон са непосилни за ограничения бюджет на ССБ. Информиранието по електронна поща е съвременен, безплатен и изключително бърз способ за комуникация, който е особено подходящ за участващите в програмата за подпомагане с хранителни продукти.

Отношенията между РСО София на ССБ и Българска хранителна банка - София във връзка с доставянето, съхранението, регистрацията, отчитането, разпределението и предоставянето на членове на ССБ на натурални помощи, както и определянето на критерии за подбор на получателите им, са уредени с Правилник за реда и условията за доставяне, съхранение, разпределение и предоставяне на натурални помощи от Българска хранителна банка, приет от РУС на РСО София и публикуван на сайта

ssb-sofia.org.

Подготовката и включването в договорни отношения с Българска хранителна банка - София се извърши лично със съдействието на г-н Васил Долапчиев - председател на ССБ, и г-н Асен Алтънов - председател на РСО София и член на УС на ССБ.

Нормалната работа на хранителната банка към РСО София е свързана с организацията-партньор ПП "Успех Филтър ССБ" ЕООД с директор Донко Ангелов, която осигурява недвижим имот за безвъзмездно ползване от ССБ за място за доставка, съхранение, разпределение и раздаване на натурални помощи, както и превозно средство за пренасяне на храни.

Всички, които допринесоха за успеха на това благородно начинание, положили труд и усилия на доброволни начала!

Специална благодарност заслужават адвокат Георги Иванов, който не е член на ССБ, Весела Иванова - член на РУС София, и Даниела Дамянова - председател на ТСО "Съединение" София, които допринесоха изключително много за осъществяването на проекта за хранителна банка към РСО София на ССБ!

Успехът на това хуманно дело се крепи и на настоящите и бъдещите усилия на всички сътрудници и работещи в системата на ССБ.

Накрая е и добрата новина - при успешно развитие на взаимоотношенията ни с Българска хранителна банка - София очакваме броят на подпомаганите с натурални помощи членове на РСО за следващата 2014 г. да достигне до 400!

Да пожелаем успех на тази хуманна и благородна инициатива!

Иван БАКЪРДЖИЕВ

При изготвянето на текста са ползвани материали от българската преса, публикувани в Интернет.

Приключи ли сагата около комуникационната група на Сдружение "Зрение"?

С Асен АЛТЪНОВ - председател на РСО София, разговаря Димитрина МИХАЙЛОВА

През 2005 г. една много енергична дама създаде към ръководеното от нея сдружение "Зрение" телефонна комуникационна група за незрящи потребители към "Глобул". Тя влагаше много усилия в

тази работа и нейният ентузиазъм доведе до укрепване и голямо разширяване на групата. След няколко години се оказа, че от това изключително удобство се възползват около 800 човека - незрящи и техни близки и приятели.

Нашите читатели се досещат навярно, че става дума за Ели Станишева, която за съжаление си отиде от нас твърде преждевременно. Именно тя създаде и ръководеше с умение и огромно чувство за отговорност станалата известна на толкова много хора телефонна комуникационна група. Ели решаваше всички възникнали проблеми и беше достатъчно просто да ѝ позвъниш по телефона, и нямаше нужда да се разправяш с когото и да било от "Глобул" или други инстанции. Възникналият проблем се решаваше бързо и лесно или поне на нас така ни се струваше.

Ели Станишева направи за незрящите това, което много хора не могат да направят за един цял дълъг живот.

За съжаление, след смъртта ѝ нещата с групата се усложниха. Комуникационната структура вече нямаше своя признат ръководител и настъпи период на боричкания и разправии сред тези, които по-рано бяха в създаденото от Ели сдружение "Зрение". Няколко човека имаха претенции, че са отговорници на групата, а междувременно се натрупаха доста сериозни задължения от страна на недобросъвестни ползватели на услугата и се появи недвусмислената заплаха, че тя ще бъде закрыта. От около една година от този проблем се интересува и ръководството на Регионалната организация на ССБ в София. Самата намеса на организацията предизвика много дискусии, но така или иначе тя беше факт и понастоящем администрирането на групата вече е поето от РСО София.

По този повод реших лично да разговарям с г-н Асен Алтънов - председател на РСО София.

- Чие хрумване е комуникационната телефонна група да се администрира от ССБ?

- Лично аз и нашето ръководство отдавна се интересуваме от проблемите на тази група. Това не е случайно. Аз самият съм участник в нея и се ползвам от удобствата, които тя предоставя. И не съм само аз - много от нашите членове също са в нея. Поради това че от страна на групата имаше натрупани неизплатени задължения от порядъка на 36-37 хиляди лева, имаше реална опасност групата да бъде закрыта, тъй като сдружение "Зрение" няма откъде да покрие тези задължения. Получи се така, че ръководителите на сдружението не можеха да проведат отговорни преговори с мобилния оператор, а това несъмнено можеше да доведе до сериозно ощетяване на мнозина от нашите съюзни членове. Точно това ни мотивира - да се намесим и да направим необходимото за спасяването на групата, а не, че чак толкова ни е било мерак да си вземаме още едно главоболие. Оказа се, че за целта самите ние трябваше да поемем нейното по-нататъшно администриране. Аз самият по никакъв начин не бих позволил слепи хора да бъдат ошетени и да се лишат от възможността да комуникират напълно безплатно помежду си.

- Това не е ли една доста драконовска мярка?

- В началото мислехме само да съдействаме на представителите на сдружение "Зрение", но се видя, че те нямат необходимите възможности и капацитет да ръководят тази група. От друга страна сме убедени, че РСО София има всичко, което е необходимо за администриране на групата, така че тя и занапред да е полезна за слепите хора.

- Това политика на Съюза ли е или е само инициатива на регионалната организация в София?

- На регионалната организация. Аз, разбира се, поставих въпроса на председателя на Съюза и той не само не възрази, но пое ангажимент и да ни съдейства, когато това е необходимо. Но така или иначе регионалната организация в София застана зад тази кауза и ние сме готови да си носим цялата отговорност.

- Нека ясно да кажем на хората кой ръководи сега тази група и към кого трябва да се обръщат те при възникнал проблем?

- Като председател на регионалната организация съм възложил на Александър Велков. Естествено, при нужда и аз се включвам. Заедно разглеждаме възникналите проблеми и се стараем да ги разрешим.

- Ако правилно съм Ви разбрала, при възникването на какъвто и да е проблем, свързан с комуникационната група, хората трябва да се обръщат към Александър Велков или директно към Вас?

- Да, така е. Сега сме още в началото на работата и, разбира се, излизат много и най-различни проблеми и неясноти. Но мисля, че не след много време всичко ще си дойде на мястото.

- Как стои въпросът с тези членове на групата, които преподписаха своите договори преди да настъпят промените, за които говорим?

- Все още в офисите на "Глобул" и магазините "Германос" не е сменено името на групата, но имаме уверение, че до една седмица този проблем ще бъде решен и всички, по-рано преподписали своите нови договори, ще могат да се претарифират вече при условията, които договорихме ние с доставчика.

- Какво трябва да пише на офертата?

- ССБ, Регионална организация София.

- Каква е гаранцията, че групата към "Зрение" ще бъде закрыта и няма да се получи така, че някои да са си останали към нея, а останалите да са към съюзната група? Разбирате, че при такава ситуация разговорите между хората от едната и другата група няма да са безплатни!

- Такава опасност не съществува. Групата към "Зрение" е закрыта. Още преди Нова година с Йордан Пеев, който последно представляваше групата пред оператора, се договорихме и в офиса на "Глобул" подписахме договор за прехвърляне на отговорността за нейното администриране към Регионалната организация на ССБ в София. С този документ окончателно се споразумяваме, че сдружение "Зрение" вече няма никакви ангажименти към групата.

- Колко е максималният брой карти, които може да получи един незрящ човек от групата?

- Неговата плюс още 5.

- Как стои въпросът с включването на нови хора в групата?

- Който желае, винаги може да се включи. Необходимо е само да отиде в регионалната организация на ССБ, в която членува, откъдето да му бъде издадена служебна бележка. Тя е по образец. В него се вписва името на незрящия клиент и зрящите, които са негови близки и заедно с него ще получат карта. Ние искахме това да става само с представяне на решение на ТЕЛК, но мобилният оператор не се съгласи заради Закона за опазване на личните данни.

Председателят на ССБ с писмо разпреди на всички регионални председатели на организацията да оказват съдействие на всички съюзни членове и въобще на всички незрящи, които искат да се присъединят към групата. Така че за информация и за решаване на възникнали проблеми хората могат да се обръщат и към регионалните организации на ССБ в цялата страна.

- В групата има и доста зрящи хора - какво се случва, ако някой от тях пожелае да вземе и втора карта?

- С тези бележки се удостоверява, че даденият човек е незрящ и именно като такъв има право да се включи в комуникационната група. В този случай той има основание да вземе допълнителни карти за свои виждащи близки и приятели. Зрящите хора могат да се ползват от това право само доколкото се явяват близки на някой незрящ ползвател, затова те не могат да вземат по 6 карти. Така или иначе това е група, която се създава за облекчаване на достъпа до телефонни комуникации за незрящите. От това произтичат и предимствата, и съответните ограничения.

- Означава ли това, че по някакъв начин слепият ще носи отговорност, ако някой негов близък, който е получил карта именно като такъв, се окаже некоректен платец?

- Не, защото правото да получи такава карта наистина се дава чрез слепия абонат, но след това самата карта вече се зачислява по името и ЕГН-то на този, който я получава, и всеки сам си носи отговорността пред оператора.

- И още нещо. На някои клиенти се предлага да подпишат договор не за две, а за три години. Защо се получават тези различия?

- Да, наистина и до нас достигна информация от някои градове в страната, където вместо двугодишни им предлагат тригодишни договори. Явно и на служителите на мобилния оператор им е безкрайно писнало. На моя въпрос защо това е така те отговориха, че проблемът е чисто технически. Увериха ме, че по-късно това ще бъде изчистено и всички ще бъдем при равни условия.

- Ще си позволя да пренебрегна деликатността и да Ви попитам какво получава един ръководител, който администрира подобна група?

- Никой няма да получи и стотинка, за никого от нас няма да има каквито и да било материални облаги! Просто искаме групата най-сетне да се остави на мира и да си работи спокойно! Не съществува никакво тайно или явно споразумение между нас и оператора, по силата на което ние да получаваме никакви материални облаги! Ние наистина се водим единствено от желанието да сме полезни на незрящите хора в София и в страната! И да добавя и още една информация - при подписване или

преподписване на договор с "Глобул" на абонатите ще бъде предлагано да си закупят на изплащане, със срок до изтичане срока на договора, няколко вида мобилни телефонни апарати, работещи под системите Андроид и Симбиан, удобни за използване на говорещи програми. И съвсем накрая ще си позволя да пожелаая на всички колеги лесно и безпроблемно общуване с много техни роднини и приятели!

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ Сборен организационен отчет на ССБ за 2012 г.

Общият брой на съюзните членове в края на отчетната 2012 г. е 15 603, в това число - 6 зрящи, което е намаление с 3.88% спрямо 2011 г.

Новоприетите съюзни членове през отчетната година са 750, от които с над 90% загубена работоспособност са 475, а от 71 до 90% - 275.

Отпаднали членове от ССБ са 1373, като в тях се включват починалите през годината - 1094, и прекратилите членството си - 279.

Предлагаме класация на РСО по броя на съюзните членове, както и процентното увеличение или намаление в сравнение с 2011 г.

РСО Пловдив - 2620 с. ч. - намаление със 7.65%.

РСО София - 1483 с. ч. - намаление със 7.02%.

РСО Монтана - 1387 с. ч. - намаление с 1.91%.

РСО Плевен - 1375 с. ч. - намаление с 4.05%.

РСО Варна - 1281 с. ч. - намаление с 1.31%.

РСО Стара Загора - 1259 с. ч. - намаление с 4.11%.

РСО Дряново - 1017 с. ч. - намаление с 3.33%.

РСО Сливен - 1007 с. ч. - намаление с 6.24%.

РСО Смолян - 750 с. ч. - увеличение с 4.2%.

РСО Шумен - 600 с. ч. - намаление с 5.6%.

РСО Бургас - 578 с. ч. - намаление с 6.32%.

РСО Русе - 532 с. ч. - намаление с 3.8%.

РСО Кърджали - 523 с. ч. - без промяна.

РСО Кюстендил - 454 с. ч. - увеличение с 2.2%.

РСО Благоевград - 446 с. ч. - увеличение с 3.24%.

РСО Силистра - 291 с. ч. - намаление с 0.68%.

По процент загубена работоспособност членовете на ССБ се разпределят, както следва: от 71 до 90% - 4446, над 90% - 11 151. Сляпо-глухи съюзни членове са 622, а със съпътстващи заболявания - 4378.

По показател възраст съюзните членове се разпределят: до 30 г. са 544, което е 3.49% от общия брой, от 30 г. до 60 г. са 4386 - 28.11%, над 60 г. са 10 673 - 68.4%.

Тук ще посочим за всяко РСО процентното съотношение по възрастов показател спрямо общия брой съюзни членове в региона:

№; РСО; До 30 г.; От 30 г. до 60 г.; Над 60 г.

1. Благоевград, 2.02, 36.32, 61.66

2. Бургас, 4.15, 31.14, 64.71
3. Варна, 4.92, 28.01, 66.98
4. Дряново, 2.06, 24.39, 73.55
5. Кърджали, 6.12, 41.68, 52.20
6. Кюстендил, 0.22, 25.11, 74.67
7. Монтана, 0.72, 9.23, 90.05
8. Плевен, 2.55, 15.35, 82.11
9. Пловдив, 4.69, 35.57, 59.73
10. Русе, 3.76, 32.52, 63.72
11. Силистра, 1.37, 43.64, 54.98
12. Сливен, 2.58, 20.95, 76.46
13. Смолян, 2.13, 32, 65.87
14. София, 7.35, 32.97, 59.68
15. Стара Загора, 3.02, 32.01, 64.97
16. Шумен, 2.17, 31.67, 66.17

По степен на образование съюзните членове се разпределят, както следва:

- с начално образование - 2610;
- с основно образование - 6897;
- със средно образование - 4898;
- с полувисше образование (колеж) - 404;
- с висше образование - 794.

От общия брой съюзни членове през отчетната година преобладават жените - 8403, в сравнение с мъжете - 7200.

Териториалните съюзни организации са 106.

Общо работещите съюзни членове в и извън ССБ са 624, в това число 5 зрящи. От тях в съюзните предприятия работят 116, в организационните звена - 37, а извън ССБ - 471.

В областта на рехабилитационната дейност и обучението през отчетната година в НЦРС Пловдив са преминали 39 съюзни членове, а в дневните рехабилитационни центрове - 541. Във висши учебни заведения и колежи се обучават 150 човека.

Рехабилитационните бази на ССБ през отчетната година са посетили 760 съюзни членове, а санаториуми - 380. Подпомогнатите с парична помощ от ССБ са 1165, а натурално подпомогнатите - 5311.

През отчетната година в художествената самодейност са участвали 297 души и са изнесени 136 концерта и представления.

Активно спортувалите през годината са 1211, а участвалите в излети и походи - 3820.

По отношение на контролната дейност са извършени проверки на УС на ТСО - 61, а на РУС - 11.

Живка ПАВЛОВА

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Левски

На 21 януари членове и придружители от ТСО Левски и нашите приятели от организацията на

инвалидите се събрахме в Клуба на инвалида в нашия град, за да отбележим тържествено Деня на родилната помощ - Бабинден.

На празника бяхме поканили акушерката Иванова, която с радост се отзова на поканата. Всички я поздравихме и ѝ пожелахме здраве и дълголетие.

През десетилетията работа в родилното отделение г-жа Иванова е изродила много наши деца и внуци. Тя ни благодари и накратко разказа за празника. По стар български обичай най-младата жена я дари с хавлиена кърпа, сапун и погача.

Надка Дончева представи хумористични сценки, свързани с Бабинден.

Вдигнахме наздравници около отрупаните с вкусотии маси, приготвени от самите нас.

Купонът започна, а веселото настроение и танците се поддържаха от акордеона на Пламен, за което му благодарим от сърце.

Късно следобед, заредени с много емоции и весело настроение, се разделихме до следващата сбирка.

Иванка ХРИСТОВА

Добрич

Верни на традициите

И тази година не пропуснахме Бабинден. Членовете на ТО на сляпо-глухите Добрич се събрахме в клуб "Детелина". Помещението едва побра всички желаещи да отбележат този празник. За хубавото настроение допринесе и чудесното, слънчево време.

В началото председателката приветства своите гости, като пожела на всички здраве и берекет през тази година и повече бебета да има! За баба избрахме най-възрастната жена - Стоянка Миланова. Тя накичи присъстващите с чимшир и червено цвете. Бабата бе донесла сладка питка, а всяка от жените също се бе погрижила за празничната трапеза. По стара традиция на бабата ѝ се поля да си измие ръцете с поръката: "Както се хлъзга сапунът, така да се плъзгат и бебетата!". Подарихме ѝ голяма хавлия и сапун.

Тържеството продължи с много песни, закачки, хумор. Раздадени бяха награди в следните категории: за най-умна баба отличието бе отсъдено на Стоянка Жекова; за най-артистична баба бе избрана Недялка Вълчева, а за най-сексапилна - Янка Лазарова. И трите получиха скромни подаръци

Калинка КОВАЧЕВА

Вести

29-ти януари за смесената фолклорна група "Светлина" при ТСО Добрич бе изпълнен с вълнения.

Бяхме поканени да участваме в празника на Дома за стари хора в Добрич. Много отдавна съществува нашето голямо приятелство.

Всички се събрахме в ранната утрин на този ден в офиса на организацията. Подготвихме сценария за провеждането на концерта. Дойде микробусът на дома да ни вземе. Облечени в народни носии, заедно с ръководителя на групата маестро Георги Събев се качихме в колата и тръгнахме.

На входа ни чакаха представители на дома с цветя в ръцете. Ние още повече се развълнувахме.

Влязохме в залата, където ни посрещна директорката г-жа Пантелеева. Там ни чакаха и всички домакущи.

Милото тържество беше открито от г-жа Пеева, която представи групата и нейния ръководител маестро Георги Събев и поздрави домакущите със свое стихотворение. Тя поднесе и календар - подарък от г-н Стоян Господинов, ръководител на Добруджанския ансамбъл, с пожелание за много здраве и щастие.

На концерта бяха изпълнени шест песни от цялата група плюс две индивидуални изпълнения на Петко Костадинов и Вярка Тонкова. Всички хора в залата бяха затаили дъх и след всяко изпълнение имаше бурни ръкопляскания.

В очите на много от присъстващите се виждаха сълзи от вълнение. След като концертът приключи, от името на домакущите на група "Светлина" беше подарена саксия в поставка от макраме, а Георги Събев засвири с акордеона и всички се хванахме на хорото. В същото време рождениците черпеха с бонбони. Беше много вълнуващо. Нито на домакущите, нито на нас ни се искаше да се разделим! Изпратиха ни с пожелание за много здраве и дълъг живот.

Най-после дойде дългоочакваният ден на Трифон Зарезан и Свети Валентин.

В офиса на Териториалната организация на слепите в Добрич се събрахме, за да отпразнуваме двата празника. Валентин Влаев имаше и имен ден.

Тържеството беше открито от председателя на организацията Паунка Пеева, която честити празниците на всички присъстващи, като ни пожела много радост, щастие и успехи във всяко начинание.

През цялото време в стаите звучеше музика. Виждаха се усмивките по лицата на хората.

Янка Райнова и Грозданка Одринска ни радваха с изпълненията на своите песни. Чуваха се и вицове, отново в изпълнение на Янка Райнова. Направо сме възхитени от самочувствието на тази възрастна жена. Тя е винаги усмихната и весела.

На всички ни беше много хубаво, защото се откъснахме от ежедневните проблеми. На тръгване си пожелахме по същия начин да отпразнуваме 8 март и Първа пролет.

Паунка ПЕЕВА

Бабинден в "ХобиСклуб"

Ревностните почитатели на народните празници и традиции отбелязаха Бабинден по стар стил в "ХобиСклуб". Този ден не променя датата си - 21 януари. Още от предния ден Златка Василева е приготвила красиви букети от живи цветя и чимшир, за да нареди всички празнуващи за здраве и дълголетие. В уречения час - 12.00 ч., водещата Тодорка Стоянова откри тържеството с нежни думи и благодарност към майката, която дава живот. Последваха поздравления от председателя Иван Тодоров, Светла Стоева, Валерия Урсова, Траянка Хорозова, Димитър Кънчев и др. Почетен гост на този тържествен ден бе д-р Рада Отузбирова, която поздрави присъстващите жени с топли думи и специално изпълнение на хумористични песни. За доброто настроение се погрижиха Недялко Стоянов, Веселин Михайлов, Мима Русева и др. Имаше танци, песни, хора и ръченици.

Уважаеми приятели, приемерте нашите искрени поздравления за неуморния Ви труд и актуалното Ви присъствие в специалното списание за нас, незрящите. Благодарим Ви за жизнено важната подкрепа, която ни оказвате!

Завърши кампанията за направата на мартенички в НПО "ХобиСклуб" Добрич. От началото на календарната година над 20 жени - членове и доброволци на организацията, работеха ежедневно, за да сътворят 1300 красиви, ръчно изработени мартенички. Идеята е да ги продаваме сред нашите съграждани. Моделите са най-разнообразни. Разполагаме както с мартенички за дома, които са

по-големи по размер, така и с традиционни по форма. Планираме да продаваме на три места в града. Изделията са оригинално аранжирани на стативи с емблемата на "ХобиСклуб". Трудът на нашите търговци е абсолютно добровolen. Искаме да напомним на обществеността, че сдружение "ХобиСклуб" се издържа основно от дарения. Ние нямаме държавна субсидия и приходите от продажбата на красивите ни изделия ще спомогнат за обогатяването на дейността на нашата организация.

Надяваме се, че нашите мартенички ще украсят добричлии, които знаят да ценят интересното и са склонни към благотворителност и съпричастност. Майсторски вплетените бели и червени конци са изработени с много старание и любов, носейки вечното българско послание за здраве, благоденствие и късмет.

Успоредно с увлекателната работа не стихна и веселият и задружен живот в сдружението. По време на тези колективни занимания се разказваха много вицове и интересни случки. Всеки се опитваше да допринесе с нещо за дружеската атмосфера по време на работата.

Бих искал да подчертая, че организираният живот в клуба издава самочувствието на силни и можещи хора, независимо от възрастта и уврежданията. Някои от членовете ни все още поддържат приятелски отношения със свои познати от младежките си години. Заедно са преживяли значими вълнения, неразделни са били във важни събития от живота си. Затова стиховете на нашата съсъдбеница, незрящата поетеса Вили Кърпарова, описват ритъма и живота на организацията ни:

*"Пак събра ни тук съдбата,
както в миналите дни
и напук на самотата
трябва да не се делим".*

Аз като председател и човек се радвам на нашия сплотен живот. Нещата се случиха неусетно. Неслучайно дамите от "ХобиСклуб" казват: "Неразделни бяхме, сме и ще бъдем!".

Иван ТОДОРОВ

Плевен

Полезно за всички нас

По инициатива на Юрка Антонова Георгиева, член на ТСО Плевен, на 16 януари от 14 часа в клуба на слепите, ул. "Гренадирска" № 30, бе създадена секция "Здраве". Нейното очно заболяване е резултат от автоимунен процес. Стремеж на всеки болен човек е по един или друг начин да облекчи своето страдание. И точно тук тя, търсейки алтернатива в тази насока, започва лечение, като използва методите на източната китайска медицина, по-точно биоактивни добавки, произведени от корпорацията "Тянши". Тези знания водят до повишаване на здравната й култура и постигане на по-добър здравен комфорт. Оттук идва и нейната идея за създаването на този клуб, в който да членуват не само представители на корпорацията, но най-вече хора с увреждания, които да получават повече знания и да са полезни за себе си. Всяка втора сряда от месеца ще има лекция за здравословния начин на живот, основан на нетрадиционната китайска медицина и многовековния техен опит.

На Коледно-Новогодишното събиране на дистрибуторите на корпорация "Тянши" представителите взеха решение да направят дарение на прибор, регулиращ физично-биологичната енергия на клетките в човешкия организъм. Дарението е предназначено за отделението за деца с проблемно здраве в Дом за медико-социални грижи (Дом "Майка и дете") в ЖК "Дружба", Плевен. В това отделение работи нашата съюзна членка Мария Милинова.

Всяка клетка в организма има някакъв свой биологично-енергиен потенциал. Когато този потенциал бъде нарушен от някакво заболяване или родова аномалия, тогава там възниква възпалителен процес и болков синдром. Именно този прибор улавя нивата на тази биоенергия, обработва я и оценявайки каква е енергийната необходимост, внася обратно в клетките допълване. Това води до отшумяване на възпалителния и болков синдром и до енергиен баланс. Идеята е с този апарат при децата с вродени и вторични заболявания, с недоразвити клетки, да се получи оздравителен ефект. Волята на дарителите е с него да работи именно Мария Милинова, която е с очно увреждане и работи в това отделение като рехабилитатор-масажист. Приборът ще доведе до нова алтернатива и ново предизвикателство за нея, ще има и по-добър ефект от нейната работа с децата. Дарителите са 30 човека, дистрибутори, като дистрибуторската му цена е 186 лв., а клиентската - 232 лв.

Волята на дарителите е записана в свидетелството за дарение, връчено на ръководството на дома.

Румен ПЕТКОВ

ИНТЕРВЮ Лице в лице, от първо лице

Някъде в началото на деветдесетте години на миналия век към групата на последно останалите труженици в ПП "Успех" Пловдив се присъедини една млада дама. Тя пристъпваше плахо и неуверено по циментовия под, не говореше много, но затова пък, когато кажеше нещо, веднага проличаваха дълбоката мисъл и природният интелект. Тази личност в продължение вече на 20 години се бори с живота и предоставя всичко научено от него на хората около себе си. Снежанка Кирчева в момента е председател на Териториалната организация на сляпо-глухите и Клуба на инвалида в Пловдив, изпълнителен директор на спортния клуб на сляпо-глухите "Марица" Пловдив и главен редактор на списание "Звук и Светлина". В навечерието на 7 януари, нейния рожден ден, реших да направя нещо, което може би досега не е правено никъде - един от пишещите за списанието читатели да интервюира неговия главен редактор.

Идеята ми беше аз да подготвя въпросите и да ги изпратя по електронната поща, а г-жа Кирчева да отговори на тях откровено и без право на цензура и редактиране впоследствие. След като обмислих всичко, споделих по телефона с нея моите виждания за интервюто. Тя се засмя, прие условията ми и ето какво се получи.

- Как така се случи, че в онези години заряза уютата и топлината на бащиното огнище и дойде в Пловдив?

- Честно казано, това е доста зад гърба ми, но сама реших, че нямам място в уютния бащин дом. Не, че се чувствах в тежест и някой ме гонеше, но всеки си имаше свой живот и своя тема на разговор, което ме накара да реша, че е време да намеря своята среда за развитие и реализация.

- С какво са свързани първите ти спомени от града под тепетата?

- За мен Пловдив е най-хубавият град и моя слабост, откъдето имам спомени както от ученическите си години, така и като човек с увреждания. Тук се научих да ходя с бял бастун, станах самостоятелна и за

първ път започнах работа, и научих много неща. Вълнувах се, когато прекрачих първия ден в ПП "Успех", защото не знаех как ще се справя и как ще ме възприемат колегите. Не, че не съм контактна, но една въздушна кула се разруши в мен, когато карах рехцентъра за слепи в Пловдив. Попадайки в комплекса на слепите, аз си мислех, че ще срещна хора, от които всеки е изживял някаква трагедия и ще бъде Човек с главно "Ч". За съжаление се оказа, че омразата, завистта, злобата, дребнавостта и всички отрицателни пороци бяха обсебили тези хора. Трудничко ми беше да привикна в началото, докато стигна до същността на техните характери, но сега мога спокойно да кажа, че надраснах тези неща и не се вълнувам от това какво ще кажат хората за мен. Важно е съвестта да ми е чиста, да помогна на когото мога, без да чакам благодарности, защото помагам заради самия човек. А когато не мога - стоя настрана, вярно че ми е свито малко сърцето, но само това.

- С кое ти беше най-трудно да се пребориш в началото като незряща?

- Да си кажа честно не мисля, че имаше кой знае какво да преборвам, защото Камелия беше на 3 месеца бебе, когато се случи катастрофата и аз останах инвалид. Докато бях още в болницата, бившият ми съпруг ме напусна, отказа се от нас и ние с дъщеря ми останахме при моите родители. Освен това много приятели, които имах, спряха да ми звънят и да ме търсят, и аз реших, че не съществувам за тях. Стараех се най-вече да се грижа за Камелия, да давам кураж на родителите си, защото чувствах тяхната мъка от сполетялото ме. И в цялата тази суматоха аз не мислех за себе си, а за околните около мен.

- Кой първ ти помогна, за да видиш светлината в тунела?

- Първият човек, който ми откри това, беше Димитър Парапанов. Аз цял живот ще съм му благодарна, защото и до днес разчитам на неговата помощ и съвет. Той първ ми помогна, като ми разясни как да отида на ТЕЛК, за да се пенсионирам, той ми помогна да стана член на кооперацията на слепите, откъдето се препенсионирах, първ ми показа брайловите буквари и игловдевачките за слепи, което ме направи безкрайно щастлива. Това беше най-големият подарък, който получих след загубата на зрение. Докато се възстановявах от катастрофата и лежах в леглото, не се помирявах, че не мога нищо да правя. Един ден поисках от майка ми игли за плетене и прежда. Така се научих да плета, което стана мое любимо занимание. Но не можех да си вдявам конеца и зашиях готовата дреха. Чаках понякога цял ден, докато майка ми се прибере от работа, за да ми вдене. Това ме правеше много нещастна и зависима. Затова, когато Парапанов ми показа как да си вдявам сама и получих една игловдевачка, аз бях най-щастливият човек. Към буквара проявих също голямо любопитство, защото исках да се науча да чета самостоятелно и виждах реализация на любовта ми към книгите. Той ми донесе и книги на касети, което още повече разнообрази ежедневието ми. Много дължа на този човек и цял живот няма да мога да се отблагодаря за подадената му ръка в най-тежкия момент от моя живот.

- Всеки от нас, незрящите, след като загуби зрението си, започва нов живот, който или го изхвърля нагоре, или го натиква още по-дълбоко в пропастта на апатията и безхаберие. С теб какво се случи?

- Както казах по-горе нямах време да мисля за себе си, мислех само за дъщеря ми и семейството ми. Възстановявах се първоначално, а после си намерих различни начини, по които се ориентирах дали съм изчистила, сготвила и т.н. Слушах задължително детските предавания и запомнях всяка приказка, за да мога да я разказвам на дъщеря си. Когато някой от семейството четеше книжки, също запомнях и после вземах книжката и уж четях от нея. През 1992 г. започнах работа на химикалките в ПП "Успех" Пловдив. Не ме задоволяваше тази работа, но пък намерих приятели, с които си общувам и до днес. Благодарна съм на Димка Дамянова, която ме взе под своето крило така да се каже и не ме оставяше за минутка да почувствам някаква трудност. Заради новите си приятели ходех с желание на работа, защото денят ми бе запълнен и времето минаваше по-бързо. Когато започнах съкращенията, аз останах в една бригада към Митко Конарев на кутийките. Бригадата беше малка, но задружна и бригадирът успя да ни сплоти като един прекрасен колектив. Тук вече имах нови приятели. А като останах и аз без работа, започнах да мисля какво ще правя. Ужас ме обземаше, че цял ден ще стоя въкъщи, без да има какво да върша и тогава дойде идеята да уча и реших да опитам в Пловдивския университет с право. Готвих се по история, но за съжаление пропуснах изпита по неприятно стечение на обстоятелствата. Явих се на езикова култура без никаква подготовка, изкарах 4 и влезнах в дисциплината "Български език с история". Изкарах една година, но точно тогава отново моят спасител г-н Димитър Парапанов ми предложи работа по програма към списание "Звук и светлина". Започнах с

радост, но за сметка на учението, защото ми беше трудничко - времето не стигаше, пък и тогава няха компютърна грамотност и личен компютър. След като свърши програмата, благодарение отново на Димитър Парапанов, започнах работа към Община Пловдив - район Централен като технически сътрудник към клубовете за инвалиди, което ме стимулира и отново кандидатствах. Този път мечтата ми беше психология. Изкарах петица на изпита, но отново не ми достигна и ме приеха българска филология. Не съжалявам, защото колегите бяха прекрасни млади хора, сред които се подмладих, а и за минутка не ми дадох възможност да се почувствам инвалид. Преподавателите са страхотно ерудирани и е удоволствие да ходиш на лекции. Голяма полза имах и от предната дисциплина, защото там учих археология, тракология, история на Стария свят и знанията, които получих, са в голяма помощ при сегашната ми работа към списанието.

- Кое е най-важното, за да можеш, след като си паднал, да станеш и да продължиш напред?

- Може би първо да имаш желание да продължиш, след това да си упорит, за да го направиш. Не на последно място вярата в своите възможности - можеш ли да го направиш. Не какво мислят хората, а ти самият чувстваш ли се достатъчно силен да продължиш и да постигнеш още повече!

- Какво са близките за теб - имам предвид твоето семейство?

- Моето семейство е всичко за мен. То е водещото във всяко мое начинание. Аз никога няма да мога да се отблагодаря на всеки един от семейството ми за успеха, който съм постигнала. Не са ме спирани за нищо, което съм решавала да правя, независимо дали ще счупя или ще разлея, а това ми е давало кураж следващия път да бъда по внимателна и да доведе нещата до желания край. Камелия също беше едно дете, което ме превъзпитаваше. Когато излизаш с израза "няма", за да не се изложи, че не мога, тя дяволито ми казваше: "Да-да! Има, ама ти не можеш!". Това ме накара да се стегна и да пробвам да върша всичко, само и само да не изглежда, че се опитвам да избягам от трудностите.

- През изминалата 2012 година, според мен, ти получи най-скъпия подарък. Твоята дъщеря Камелия роди едно прекрасно момченце. Какво е неговото място в твоя живот?

- Дъщеря ми е всичко за мен. Живея само заради нея и сега моят внук Владимир заема същото място. Майка и син са на едно стъпало в сърцето ми. Някои казват, че внуците са по-мили от децата. Не знам, може би има истина в това, но за мен дъщеря ми е всичко, защото след катастрофата, ако я нямаше, не съм сигурна дали щях да поема смело по пътя, който вървя в момента. Трудно е за обяснение, но тя е въздухът, храната, животът ми. Не, че не обичам внучето, умирам за него, но не мога да кажа, че го обичам повече от Камелия. Еднакво - да! Те двамата са едно цяло за мен.

- Ти имаш още едно семейство. То наброява повече от 100 души. Как се справяш с толкова много "деца"?

- Другото семейство, честно казано, ми създава повече трудности, но тук има повече характери, с които не се справям лесно. Уважавам всичките членове на ТО на НАСГБ Пловдив и Клуба на инвалида, боли ме, когато не са доволни, но не си позволявам да угаждам на отделни хора. Когато правя мероприятия, мисля за всички, като се старая да останат доволни, макар, разбира се, това да не става. Въпреки голямото ми желание за разбирателство, недоволството от едни и същи хора ме тревожи, но вече след толкова години стаж започвам да не им обръщам внимание.

- Кое е по трудно - да повярваш в себе си или да накараш другите да повярват в теб?

- Не съм се замисляла, защото аз вярвам в своите способности и възможности и може би е по-трудно да накараш другите да повярват в теб. Защото днес имам чувството, че хората са станали много лоши, като не искат да признаят способностите на даден човек, колкото и да се старае да се докаже. Всеки си мисли, че той е по-добър от другия, а аз се радвам на всяко постижение и успех и завистта като чувство ми е непозната. Винаги съм работела за сплотяването на членската маса и много ме боли, когато има дразги, делби и стълкновения. Един отличен екип, разбирателството в него и компромисите правят добрия колектив.

- Кое ти доставя по-голямо удоволствие - да получаваш подаръци или ти да подариш на някого?

- Да подарявам е по-голямо удоволствие за мен, защото не може да се опише радостта, блясъкът в очите на получаващия, благодарността и вълнението за вниманието, което е получил. В такъв момент ти се чувстваш значим и удовлетворен, че макар и за малко си направил щастлив един човек. Да получаваш подарък също е приятна тръпка, но аз винаги се чувствам малко неудобно, затова предпочитам аз да правя подаръци.

- Не мислиш ли, че ние, хората с увреждания, сме свикнали всичко да ни се поднася наготово,

вместо да се напънем и свършим това-онова, докато чакаме да дойде добрият Дядо Коледа?

- О, да, това е така със сигурност! За съжаление, нашите хора са научени да получават наготово, разбира се, не всички. Аз с радост съм присъствала на мероприятия на други организации, които сами си носят и подреждат софрата, плащат си екскурзиите и много други неща. Това е голямата ми болка и чакам денят, когато ще се разбере, че времената са други и трябва сам да си направиш нещата, ако искаш да ти е хубаво.

- Боли ли те от неразбирането на околните?

- Да, боли! Защото често идва от незнание по даден въпрос и се говори наизуст, без да се провери как точно стоят нещата и дали има друг начин за разрешение. Не може само да си консуматор, необходимо е да бъдеш и активен участник!

- След кончината на Емил Пехливанов ти наследи неговото място като главен редактор на списание "Звук и Светлина". Столът, на който седиш, е доста горещ. Не ти ли пари?

- Да си кажа честно - никога не съм предполагала, че ще заема мястото на Емил Пехливанов. Когато научихме за кончината, ние бяхме втрещени, дойде така изневиделица. Димитър Парапанов се беше притеснил, че трябва да излезе списанието, а времето бе кратко, за да търсим друг заместник. Тогава предложих на Илия Кърджанов да опитаме да подготвим броя. Направихме го и нещата тръгнаха. Благодаря на Димитър Парапанов и УС на НАСГБ за доверието, което ми дадоха. Столът е наистина горещ, защото ставаш черната овца, ако не изпълниш някое желание на дописниците и трудно се обяснява, че не всичко, което пишат, става за публикуване. Така станах редактор на списание "Звук и светлина".

- С какви колеги работиш в редакцията на "Звук и Светлина"?

- Работя с много отговорни, интелигентни и млади хора като Илия Кърджанов, Иван Колев, Деян Славов, Анна Ройдева, Катя Парапанова, Светлозар Парапанов и Живка Огнянова. При адресирането и изпращането по пощата разчитам на Нели Русинова, Годор Минчев, Злати Златев и Недялка Горанова. Изобщо всеки помага с каквото може. Колективът е страхотен и за всичко спонтанно се допитвам до тях, обсъждаме идеи, предложения и мнения. Разбира се, уведомяваме и комисията на списанието към УС на НАСГБ, но първо споделям с хората, които са около мен. И не съжалявам за това, защото колективът не ме е подвел досега за нищо.

- Удовлетворява ли те работата?

- По принцип - да, но, както веднъж казах, това списание стана моето второ аз. Непрекъснато мисля как да стане по-добро, по-съдържателно, с какво да го разнообразим, какво по-интересно ще бъде за читателите и т.н. Когато се движа, пътувам в градския транспорт, се заслушвам не от любопитство, а ако чуя нещо интересно веднага в главата ми се ражда някаква идея или правя асоциация с нещо, отнасящо се до нашите проблеми и преценявам дали може да стане материал. С една дума ставам с мисълта за него и лягам със същата мисъл.

- В пространството се носи слухът, че списанието се е променило. Станало е по-модерно, по-актуално. Наложителна ли беше тази промяна или просто му беше дошло времето?

- Мисля, че това са приятни и желани думи за всеки печатен орган. Радвам се, че така смята читателската аудитория, но това не ме ласкае, а напротив - прави ме още по-отговорна за издаването на списанието. Но пак ще подчертая - това се постигна с колектива около мен, без него не знам дали щях да успея да променя вида и съдържанието на списанието.

- Жените по-добри мениджъри ли са от мъжете?

- На този въпрос не знам дали бих могла да отговоря правилно. Аз мисля, че мъжете, но за някои неща жените, понеже те навлизат по-детайлно в някои отношения, по-амбициозни са и по-упорити, да не кажем досадни, без да ги обиждам.

- Кое е по-важно в живота? Да си образован или да образоваш хората, с които работиш?

- За най-важно не мога да кажа със сигурност кое е точно. Важно е да си образован, защото докато се образоваш, ти самият като личност търпиш промяна и добиваш съвсем друг мироглед върху живота. От друга страна животът също учи, както казва една поговорка, важно е и ти да учиш, да предаваш своя опит на хората около тебе, но тук има малка подробност - стига хората да имат желание да се образуват.

Удовлетворението е голямо, ако видиш, че си предал опита си и знанията си на някого и той ги използва във всекидневието си. Както се казва - важен е резултатът! Но резултат има, когато има

желание и ти имаш на какво да научиш другите!

- Сънуваш ли често?

- Често - не. Сънищата ми са цветни, с образи и наситени до дребни детайли. Все пак аз до 20-годишна възраст съм била зряща и светът ми е напълно ясен. Най-изморително ми е, когато сънувам, че чета. Ясно виждам текста, напъгам се и дори успявам да прочета нещо, и се събуждам, след което не помня нищо.

- За какво мислиш, когато се събудиш?

- Първото, което си мисля, е дали нещо ми подсказва сънят и има ли нещо съществено в него.

- Ако имаше възможност, какво би променила в хората с увреждания?

- На този етап първото, което бих променила, това е тяхното мислене и нагласата им към живота. Много бих искала да спрат да се вайкат и да покаже всеки един от тях какво може.

- За какво мечтае Снежанка Кирчева?

- За себе си лично нищо, освен да завърша житейския си път с чувството на изпълнен дълг. Но за хората с увреждания мечтая да имат по-добър, достъпен, достоен и смислен живот. Очаквам държавата най-после да вземе инициативата в свои ръце и да се погрижи за тези хора, които заслужават по-добра среда за развитие и живот, малко повече разбиране и коректно отношение от страна на зрящите. Ако им се даде възможност, те ще покажат на какво са способни!

Интервю на Кирил ДАМЯНОВ

ИСТОРИЯ Успение на свети Константин-Кирил Философ

Заедно с любимите празници - Деня на виното Трифон Зарезан и Деня на любовта Свети Валентин, на 14 февруари Българската православна църква почита паметта на свети Константин-Кирил Философ. Константин е светското име на голямата историческа личност, а Кирил е името, което приема 50 дни преди смъртта си заедно с монашеския сан. Пряк източник за годината на неговото раждане не съществува, но учените защитават хипотезата, че това се е случило най-вероятно в края на 826 година или в началото на 827 година.

Доказателствата за това са косвени - в Пространно житие на Кирил е посочена точната дата на неговата смърт - 14 февруари 869 година. Житиеписецът уточнява, че тогава Кирил е бил на 42 години. Аристократичният произход на Константин-Кирил е безспорен. Неговото семейство принадлежи към влиятелните кръгове на тогавашното византийско общество. Бащата Льв е друнгарий - високопоставена военна и административна длъжност в държавната йерархия. Ранните извори не споменават нищо за майката, а по-късните посочват нейното име - Мария, което говори за нейния славянобългарски произход.

Константин е седмото дете в семейството и произхожда от почтен известен аристократичен род, "известен преди всичко на Бога, а след това на царя и на цяла Солунска област". Това му дава възможност да получи добро образование в родния си град. От дете проявява изключителни интелектуални умения и неговите знатни родители го определят за научното поприще. След смъртта на баща си Льв той пристига в Константинопол, в центъра на империята, в която е засилен интересът към светските знания, към науката и литературата. Тогава Константин е на 14 години. Младежът попада в прочутата Магнаурска школа, в която се образова голяма част от елита на византийското общество. Негови учители са изтъкнатите учени Льв Математик и амбициозният патриарх Фотий. При тях той са кратко време усвоява т. нар. septem artes liberales (седемте свободни изкуства), които

включват почти цялото тогавашно познание. Титлата "Философ" получава именно в Магнаурската школа за изключителните си интелектуални умения. Философските и филологически дарби му спечелват слава и всеобщо уважение в самата столица на империята.

Славата не съблазнява младия Константин Философ. Той отказва да сключи брак с девойка от знатен произход и приема да стане библиотекар на патриарха. Известно време оглавява катедра в Магнаурската школа и преподава философия. От този период е първата му публична изява - спорът с патриарх Йоан VII Граматик, известен на историците като Иконоборец. Философът излиза победител в този спор и се проявява като начетен богослов и изкусен полемист.

През 855 г. Свети Константин-Кирил Философ е изпратен на първата си дипломатическа мисия в Багдад при халифа Мутавакил (847 - 867). След завръщането си той се оттегля в манастира "Св. Полихрон" в Малоазийски Олимп, чийто игумен е брат му Свети Методий.

От 860 до 867 година изпълнява различни дипломатически и религиозни мисии - при хазарите, в Моравия, в Рим и Венеция. За целите на трета си мисия - тази в Моравия, където отива да помогне на княз Ростислав за утвърждаване на християнството, Константин усъвършенства славянската азбука. По време на тези мисии заедно с по-големия си брат създават книжовни духовни средища, чрез които се утвърждава християнството като религия и славянското богослужение.

През месец декември на 867 година Константин, брат му Методий и техните ученици пристигат в Рим, където са приети тържествено от папа Адриан II, който тържествено освещава славянските книги.

В същата година е една от най-значимите му публични изяви - диспутът във Венеция с привържениците на "триезичеството", според които Словото Божие може да се проповядва само на еврейски, гръцки и латински.

Изтощен от напрегнатата работа и продължителните пътувания, Константин-Кирил Философ умира на 14 февруари 869 г. в Рим.

Признание за неговото велико дело е тържественото му погребение в римската църква "Сан Клементе" и канонизирането му за светец на християнската църква веднага след смъртта му. За заслугите към културата на Стария континент през 1980 година папа Йоан Павел II го обявява за покровител на Европа.

Беседа против триезичниците из "Пространно житие на Константин - Кирил" от Климент Охридски

Когато беше във Венеция, насъбраха се срещу него епископи, попове и черноризци, като врани срещу сокол, и повдигнаха триезичната ерес, като казваха: "Кажни ни, човече, как ти измисляш сега книги за славяните и ги учиш? Досега никой друг не е изнамирал [такива книги] - нито апостолите, нито римският папа, нито Григорий Богослов, нито Йероним, нито Августин. Ние знаем само три езика, на които подобава да се слави Бог с книги: еврейски, гръцки, латински". А философът им отговори: "Не пада ли от Бога дъжд еднакво за всички? Също и слънцето не грее ли на всички? Не дишаме ли всички еднакво въздух? Как вие не се срамувате, като определяте само три езика, а искате всички други племена и народи да бъдат слепи и глухи? Кажете ми: дали смятате Бога за безсилен, та да не може да даде това, или го смятате за завистлив, та не иска [да го даде]? Ние пък знаем много народи, които имат книги и въздават слава на Бога всеки на своя език. Известно е, че такива са арменците, персите, абазгите, иверите, сугдите, готите, аварите, тирсите, хазарите, арабите, египтяните, сирийците и много други. Ако не искате да разберете от тези [примери], то поне от Писанието познайте Божията воля. Давид се провиква и казва: "Възпейте Бога, цяла земя, възпейте Господу песен нова". И пак: "Възкликнете Господу, цяла земя; пейте, възвеселете се и възпейте". И другаде: "Цялата земя да ти се поклони и да ти пее, да пее на твоето име, вишний". И пак: "Хвалете Господа, всички народи, прославяйте го, всички люде". И пак: "Всичко, що диша, да хвали Господа". В евангелието пък е казано: "А на всички ония, които Го приеха, даде възможност да станат чеда божии". И пак в същото евангелие: "И не само за тях се моля, но и за ония, които по тяхното слово повярват в мене, та да бъдат всички едно - както ти, отче, в мене, така и аз в тебе". Матей пък казва: "Даде ми се всяка власт на небето и на земята; и тъй, идете и научете всички народи, като ги кръщавате в името на Отца и Сина и Светаго Духа и като ги учите да пазят всичко, което съм ви заповядал. И ето, аз съм с вас през всички дни до свършека на света. Амин". Също и Марко: "Идете по целия свят и проповядвайте евангелието

на всички твари; който повярва и се кръсти, ще бъде спасен, а който не повярва, ще бъде осъден. А повярвалите ще ги придружават тия личби: с Моето име ще изгонват бесове и ще заговорят на нови езици". А на вас, законоучителите, казва: "Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, задето затваряте царството небесно пред човеците, защото нито вие влизате, нито пускате ония, които искат да влязат в него". И пак [казва]: "Горко вам, книжници, задето взехте ключовете на познанието; сами не влязохте и на желаещите да влязат пречите". А към коринтяните апостол Павел казва: "Желая всички вие да говорите езици, а още повече да пророчествувате; защото онзи, който пророчествува, е по-горен от оногова, който говори езици, – освен ако ги тълкува, та църквата да получи поука. А сега, братя, ако дойда при вас и заговоря на [непознати] езици, каква полза ще ви принесе, щом не ви говоря било с откровение, било с познание, било с пророчество, било с поука? Също и бездушните предмети, които издават звук – било пищялки, било гусли – ако не покажат различие в свирнята, как ще се разбере това, което се тръби или се свири? Защото, ако тръбата издаваше неопределен глас, кой ще се готви за битка? Така и вие, ако изговаряте с езика си неразбрани думи, как ще се разбере това, което говорите? Тогава ще говорите на вятъра. Толкова например различни думи има на света и нито една от тях не е без смисъл; ако аз не разбирам смисъла на думите, ще бъда чужденец за говорещия, а и говорещият ще бъде за мене чужденец. Така и вие, бидейки ревнителни към духовни [дарби] за поука на църквата, молете се да ги имате в изобилие. Затова, който говори на [непознат] език, нека се моли [за дарба] да тълкува. Ако се моля на [непознат] език, духът ми се моли, но умът ми остава неплоден. И тъй, какво? Ще се моля с дух, но ще се моля и с ум; ще пея с дух, но ще пея и с ум. Ако благословиш [само] с дух, онзи, който е от простолудието, как ще каже "амин" на твоята молитва, щом не разбира какво говориш? Ти хвалиш Бога добре, но другият не се поучава. Благодаря на моя Бог, задето повече от всички ви говоря езици; но в църквата предпочитам да кажа пет думи разбрани, за да поуча другите, нежели хиляди думи на [непознат] език. Братя, не бивайте деца по ум; бъдете младенци за злото, а по ум бъдете съвършени. В закона е писано: "На чужди езици и с чужди уста ще говоря на тоя народ, но и тъй няма да ме послушат, казва Господ". Тъй че езиците са белег не за повярвалите, а за неповярвалите; а пък пророчеството не е за неповярвалите, а за повярвалите. Ако, прочее, се събере цялата църква заедно и всички заговорят на непознати езици, и влезе някой непросветен или неповярвал, няма ли да каже, че сте побъркани? Но ако всички [почнат да] пророчествуват и влезе някой непросветен или неповярвал, тогава той се изобличава от всички и се осъжда от всички, тъй че тайните на сърцето му излизат наяве, и той, като падне ничком, ще се поклони Богу и ще признае, че Бог наистина е с вас. И тъй, какво [да се прави], братя? Когато се събирате и всеки от вас има или псалом, или поучение, или откровение, или говорене на непознат език, или тълкуване, нека всичко да бъде за назидание. Ако някой ще говори на [непознат] език, нека да говорят двама или трима, и то подред, а друг да тълкува. Ако пък няма тълкувател, тогава те да мълчат в църквата, а да говорят на себе си и на Бога. Също и от пророчествуващите да говорят двама или трима, а другите да обсъждат. Ако ли пък се яви откровение някому другиму, който седи, нека първият да млъкне. Така можете един след друг всички да пророчествувате, та всички да имате утеха. И пророческите духове се подчиняват на пророчествуващите; защото Бог не е Бог на безредието, а на мира. Така е във всички църкви между светиите. Жените ви да мълчат в църквите; на тях не им е позволено да говорят, а да се подчиняват, както казва и законът. Ако искат да научат нещо, да запитат мъжете си вкъщи; защото е срамно жена да говори в църква. Нима от вас излезе Словото Божие? Или само до вас достигна? Ако някой се мисли, че е пророк или изпълнен с дух, нека да разбере, че това, което ви пиша, са Господни заповеди. А който не разбира, нека не разбира. И тъй, братя, показвайте ревност към пророчествуване, но не забравяйте да се говорят и езици. Нека всичко да става с приличие и ред". И пак казва: "И всеки език да изповяда, че Иисус Христос е Господ, за слава на Бога Отца, амин!".

С тези думи и с други по-силни ги посрами, остави ги и си отиде.

През последното десетилетие мобилните телефони станаха неразделна част от живота на съвременния човек. Докато в средата на 90-те години на миналия век те бяха не само новост и гигантски скок в развитието на комуникационните технологии, но и един вид признак за материално благополучие, то днес всеки човек притежава и то не само един, а понякога и няколко мобилни телефона.

Естествено, във времето този вид техника започна да се развива и усъвършенства и днес мобилните технологии напредват с гигантски скокове. Първите мобифони бяха с твърде голям размер и доста несъвършена комуникационна система на принципа на радиостанциите. Те бързо бяха изместени от много по-практичната система GSM, която буквално ги изхвърли от употреба.

Постепенно, GSM-апаратите ставаха все по-малки и компактни, докато в даден момент този процес спря, тъй като производителите започнаха да ги предлагат на пазара с операционни системи. Първата такава операционна система беше s60. След нея се появи системата windows mobil, а напоследък много силно се наложиха системите android и I-phone.

Не е твърде далече назад във времето моментът, в който и незрящите хора по света получиха неограничен достъп до мобилните си телефони чрез различните говорещи програми за тях, което ги направи изключително самостоятелни и независими поне в тази част от техния живот.

Днес, при огромния избор, който ни се предоставя на пазара, може би много от незрящите се замислят кой вид телефон или операционна система да изберат за себе си, така че да имат пълен достъп до телефона и да го използват пълноценно, не само в качеството му на телефон за връзка, а и като навигатор, музикален плейър, помощник за градския транспорт, текстов редактор и множество други функции.

За да ви улесним във вашия избор, ще се опитаме да предоставим възможно най-пълна информация за устройствата, достъпни в най-голяма степен за нас, незрящите, ще направим сравнения, ще видим плюсовете и минусите на всяка една от системите.

Разбира се, за целта ще ползваме опита и знанията на незрящи хора, които се занимават с озвучаването и поддръжката на мобилните телефони от гледната точка на достъпността. Един от тях, който любезно се съгласи да окаже съдействие, е Ивайло Ковачки, през ръцете на когото досега са минали може би стотици различни модели мобилни телефони и който ежедневно оказва помощ на незрящите в усвояването на този вид технологии.

Преди около може би 7-8 години незрящите масово започнаха да ползват мобилни телефони под s60, но напоследък телефоните под android като че ли се наложиха все повече на пазара. Затова и първата ми молба към г-н Ковачки беше да направи съпоставка между двете операционни системи от позицията си както на човек, който се занимава с озвучаването им, така и на потребител. Помолих го да изтъкне плюсовете и минусите.

По негово мнение много по-лесни за употреба са телефоните под s60, каквито са повечето от моделите на nokia. При тях всичко е максимално опростено и подредбата на менютата е строго определена - едно под друго или в хоризонтални табове, а от всеки хоризонтален таб има вертикален списък, по който може лесно да се придвижваме със стрелките.

Такива са например табовете с набрани номера, входящи и пропуснати обаждания. От всеки един таб надолу има списък със съответните телефони и имена от телефонния указател. Тези телефони имат максимално опростено меню с пълна достъпност от екранен четец - с много малки изключения, отнасящи се до мултимедийните файлове, но това не е фатално.

При телефоните под android използването на тъч скрийн е неизбежно, което за някои незрящи би могло да представлява доста сериозен проблем. Дори при наличието на хардуерна клавиатура ползването на сензорния екран е неизбежно, тъй като това е замисълът на самата операционна система - да се управлява през тъч скрийн.

По този начин, по мнението на г-н Ковачки, както и по мое мнение, телефоните под s60 са много по-интуитивни и лесни за управление, особено що се отнася до съвсем начинаещи потребители.

Освен това при телефоните под s60 командите за управление са много по-добре развити по отношение на работата с екранен четец, което не е така за много от телефоните под android.

Ако например в една nokia командата се произнася изцяло от синтезатора, то при android има случаи, когато гласът произнася само командите "ok" и "отказ" и е необходимо екранът да се изгаси, и отново да се включи, за да изчете целия текст, което не е фатално, но въпреки това би затруднило начинаещите потребители.

Все пак, когато стана дума за това какъв апарат би посъветвал да си закупят хора, които за пръв път възнамеряват да използват говорещ мобилен апарат, г-н Ковачки постави като условие и индивидуалните потребности на конкретния човек - какво точно би искал той от телефона си. В случай че апаратът е необходим на човека за ползване именно като телефон и нищо повече, то естествено най-подходящи са телефоните от марката nokia под simbian. Там лесно може да се извади списъкът с контактите, да се видят набраните номера, пропуснатите обаждания, лесно се набира и лесно се пише sms.

Ако потребностите на ползвателя обаче са по-големи, то тогава за препоръчване са телефоните под android, които имат много по-широки възможности и множество интересни и полезни приложения. Различните версии на android са подходящи за различен тип потребители. Например по-високите версии са за по-напреднали и по-грамотни технически хора, докато по-ниските версии на тази операционна система (версия 2.3.7) са много по-удобни за желаещите тепърва да опознаят android. За човек, работещ с компютър, управлението на такива телефони ще е в пъти по-лесно, тъй като организацията на менютата се доближава до тази на компютрите. За човек, който никога не е имал досег с компютър, nokia под simbian безспорно е много по-подходящият апарат. Ако може да се направи паралел между оперативната система за компютър и мобилни телефони, то системата android не само е близка, но си е един вид чист linux, докато simbian е по-скоро операционна система специално за телефони.

Кои марки и модели апарати са препоръчителни за незрящите под двете операционни системи? Максимално опростените модели под simbian това са класическите модели на nokia - в търговската мрежа те се наричат "класик" и притежават максимално опростена клавиатурна подредба. По-сложните модели са телефоните от e-серията, които се водят бизнес-клас. При тях има допълнителни бутони за бързо стартиране на програми и откъм функции те са по-претрупани. За по-грамотните технически хора обаче това би могло да бъде и голямо улеснение. Опростени и достъпни са моделите на nokia от n-серията, където има допълнителен бутон за мултимедия - музикален плейър, камера, галерия и т.н.

От телефоните под android може би най-лесен за ползване е Samsung galaxy b-5512. Освен че е много лесен за изучаване, този апарат работи и с две сим карти, което е един безспорен плюс. Версията на android при него е ниска - 2.3, и лично аз, от гледната точка на потребител и притежател на такъв апарат, бих го препоръчала на начинаещите незрящи ползватели. Като цяло фирменият, стоковият софтуер на Samsung е много по-достъпен, отколкото на други апарати под android. Неслучайно фирмата-производител е водеща в световните класации. Приложенията за Samsung са много по "дружелюбни за употреба", менютата им са много по-богати и 90 процента от тях подлежат на озвучаване. Друг подходящ модел е от същата серия, но модел b-5510, който е същият като b-5512. И двата модела имат права разширена хардуерна клавиатура - безспорно удобство, тъй като андроидите са или изцяло с тъч скрийн, или с такава кверти-клавиатура.

Ако съпоставим телефоните под simbian, работещи изцяло със сензорен дисплей, и апаратите под android, особено при високите им версии, при последните достъпността и възможностите са несравнимо по-големи в сравнение с nokia. Ако говорим за android 2.3, там достъпността изцяло от екрана е практически невъзможна без адаптираната програма eyes free shell.

Като цени най-достъпни, естествено, са по-опростените модели на nokia - тези от модела "класик". Цената на един чисто нов такъв телефон не надхвърля 240-250 лв., визира се конкретно nokia C-5. По сложните модели, какъвто е например nokia E-5, съответно са и по-скъпи - 350-400 лв.

При андроидите цените варират от около 300 лв. (за гореспоменатите модели на Samsung) до твърде широк ценови диапазон - до 1000 лв. за по-сложните модели. Всичко зависи от индивидуалните параметри, заложили от производителите в конкретния апарат - процесор, оперативна памет, дисково пространство и т.н.

Още нещо изключително важно, което е необходимо да се знае, е, че телефоните под simbian не изискват постоянна връзка с интернет, което за андроидите е почти задължително, защото това дава възможност да се тегли огромно количество разнообразни приложения и да се обновяват вече инсталираните. Специално за незрящите адаптираните приложения не са твърде много, но пък наличните са изключително удобни и полезни.

Една от тези програми е mobile accessibility, която има собствен интерфейс, собствен десктоп и се

озвучава напълно. Постоянната връзка с интернет е необходима също така и за GPS-локализацията, за да може оптимално да се ползват програмите за навигация. Такива програми са например talking location, intersection explorer, walky-talky.

Като цяло навигацията в simbian е много по-добре развита, защото там е вградено гласово оповестяване, въпреки че за България не съществува гласова пешеходна навигация и в нашия случай програмите са безполезни за нас.

Попитях Иво вярно ли е, че производителите спират развитието и поддръжката на simbian и ако е така - какво означава това за нас, потребителите.

Докато телефоните под simbian все още са на пазара, те са напълно работоспособни и функционални. Това, че няма да се произвеждат обновления на софтуера, по никакъв начин не пречи на работата на тези телефони. Фактът, че дадена система спира да се развива от производителите, не я прави неработоспособна и в този смисъл потребителите няма от какво да се опасяват поне в следващите няколко години.

Затова и една препоръка да се скача директно на андроид в случая би била неуместна.

Като резюме от написаното досега може да се отправи посланието към начинаещите ползватели, че за телефон под simbian е препоръчително да се търсят моделите от класическата серия, а под android - тези с версия 2.3 и задължително с хардуерна клавиатура.

Напредналите потребители вече са достатъчно наясно с повечето марки и модели мобилни телефони и повечето от тях отдавна са решили и избрали своите мобилни устройства.

В случай че имате интерес към дадената тема, моля да ни пишете на адреса на редакцията и да задавате конкретните си въпроси. От своя страна ние ще се постараем да даваме изчерпателни отговори, за да ви улесним максимално във вашия избор.

Марина ПЕТКОВА

Консултант - Ивайло КОВАЧКИ

ОБЯВИ Библията на CD

Християнски център за хора с увреждания "Благодат" разполага с Библията, записана на компактдискове в MP3 формат. Събрана е на 4 диска. Записът е студиен. Четецът е Манол Къков, който е познат от телевизията като четец на текстове от научно-популярни филми.

Всеки човек със зрителни затруднения може да получи екземпляр безплатно.

За целта позвънете на следните телефони:

032/281 137

0898 547 116

0878 462 292

Можете да пишете и на e-mail:

stefka@Gracebg.org

Бележка на редакцията

Уважаеми читатели,

Ние, редакторите на вашето списание, с голямо желание и отзивчивост публикуваме изпратените от вас материали. За да се спазва технологията на издаване и вие да получавате "Зари" навреме, без материалите в него да губят своята актуалност, ви молим да изпращате текстовете до 12-о число на текущия месец, за предпочитане в електронен вариант (на e-mail адреса на редакцията, публикуван на втора корица на изданието) или в редки случаи напечатани много четливо на пишеща машина. Също така желателно е текстовете на брайл да бъдат изчистени и прецизирани. Задължително материалите следва да бъдат подписани от техните автори, тъй като ние невинаги можем да отгатнем автора на конкретния материал, за да не се допускат случаи като с разказа "Среща на женския пазар" на Владимир Желев от брой 12/2012, който беше пропуснал да подпише своята творба.

ОЧЕРК Борис Бодичев - познатият и непознатият

Ангел СОТИРОВ

СНИМКА: Георги БОДИЧЕВ

Гласът му е нисък, пуфтящ и присмехулен. Но този глас издава като че ли и бойкостта и борбеността на своя носител. Зад привидната грубоватост и недоеляност на учителя по музика прозира отявленият неконформист, вечният антинагаждач, изключителният индивидуалист. Той винаги е ярък образец на непримирима гражданска позиция към неправдите и несправедливостите, неуморен защитник на слабите и онеправданите. Изглежда са доста прави тези изследователи, които твърдят, че интелектуалецът изначално е обречен на вечно опозиционерство. И тази теза сякаш важи в пълна сила за Борис Бодичев.

През есента на 1952 г. софийското училище за слепи трябва да се прехвърли във Варна. Сградата на Дом-работилницата за слепи мъже този път ще трябва да приюти за цели пет години турско педагогическо училище. По време на официалната церемония за откриването на това училище, на която присъства тогавашният министър на образованието Демир Янев, съвсем неочаквано четирима бивши възпитаници на Държавния институт за слепи - Борис Бодичев, Слави Рачев, Атанас Иванов - Хитрата и Райчо Васев провеждат протестна акция с искане сградата да си остане за софийското училище за слепи. Тези четирима бунтари са ученици от вечерната гимназия и са настанени на квартира в интерната на училището за слепи. Естествено, искането на неவிждащите младежи е останало без последствия или по-точно в резултат на този гимназистки бунт, лично по разпореждане на самия министър на образованието, директорът Станчо Йонков закупува билетите за бунтовните си квартиранти и четиримата смелчаци са изпратени още същата вечер с влака към общежитието на варненското училище за слепи, за да продължат на друга територия своето обучение. Предводителят на този невероятен за времето си протест е Борис Бодичев, вземащ за една учебна година по два класа.

Той държи букета, той се опитва да произнесе протестните слова пред министъра, чиито охранители се намесват и прекъсват речта на храбрия гимназист. Без съмнение, ако тези протестиращи младежи бяха с нормално зрение, освен якия бой от охранителите, те със сигурност щяха да бъдат обвинявани за "противонародна" дейност и може би години наред щяха да търкат нарове на някои наши затвори или лагери. Но слепотата ги спасява от тази нерадостна участ. Разминава им се само с 15-минутно "следствие", проведено лично от министър Демир Янев с водача на протестиращите, и с изселване на групата далеч от София. По време на разпита Борис не предава Владимир - сина на директора Йонков, съобщил предната вечер на гимназистката група, че самият министър Демир Янев ще участва в тържествената церемония.

И два мои много ярки спомена. В края на седемдесетте години на миналия век (сякаш 1977) в аудитория 65 на Софийския университет. Тече семинар по обучението на деца с нарушено зрение, организиран от Владимир Радулов. Участват педагозите от двете училища за слепи (София и Варна), представители на Министерството на просветата, високи гости от Москва и аз и Петър Войнов, съвсем прясно дипломирани психолози, кандидати за работа в софийското училище за слепи. И при една от дискусиите шефът на отдела за специалните училища в Министерството на образованието Маринов, при когото с Войнов наскоро бяхме на аудиенция, заяви доста назидателно и убедено, че училищата за слепи са за слепи ученици, а не за слепи учители и възпитатели. Вероятно и лично засегнат, Борис Бодичев упрекна твърде гръмогласно и емоционално важното министерско началство, заявявайки, че неговата теза е силно дискриминационна, позор за него и за отдела, който ръководи. Веднага след тази му изява учителят Бодичев е изслушал предупреждението на инспектор от същото министерство, че ще бъде уволнен. За щастие, заканата на тази чиновничка не е реализирана. Дълбоко са се врязали в съзнанието ми също и битките на Борис Бодичев, с които се опитва да помогне при постъпването на Дончо Янков във Варненския институт за подготовка на културно-масови кадри. Дончо е с музикални дарби, свири на акордеон, но поради неговата тотална слепота ръководството на института не му разрешава да се запише като студент. И свръхенергийният учител по музика се втурва да удари рамо на своя бивш ученик и се разправя с дискриминационно настроените чиновници. И естествено, това упорито застъпничество на Бодичев се увенчава с успех. За съжаление, Дончо Янков не успява дълго да работи по придобитата специалност.

Борис Георгиев Бодичев е роден в плевенското село Искър на 17 февруари 1933 г. в семейството на земеделски стопани. Веднага след завършването на Държавния институт за слепи (сега Училище за деца с нарушено зрение "Проф. Иван Шишманов") той завършва едновременно музикалната и вечерната гимназия във Варна. Приет е в Софийската консерватория в специалността пиано, негов преподавател е големият български пианист Андрей Стоянов, учителствал и в Държавния институт за слепи. По време на студентството (1956-1958) Борис свири на акордеон в оркестъра от слепи музиканти с ръководител Йон Островски - също невидещ музикант.

Учителят Флоров, много години Бодичев е известен точно с това фамилно име, е може би един от най-колоритните слепи преподаватели в двете български училища за деца с нарушено зрение. Той е бил твърде строг и взискателен към своите възпитаници. Понякога дори е прекалявал както с високата си взискателност към тях, така и с наказателните си подходи и мерки. Често се случвало не само да дръпне ухо, да пораздруса провинилия се, но даже и да пусне в действие "шамарената фабрика". Училищното ръководство не се занича особено във възпитателната система на темпераментния учител по музика, още повече че по онези времена макаренковските възпитателни методи са били доста присърце на много български учители. Макар и официално наказанието с бой вече в българските училища да е било забранено, този древен и изглежда особено "ефективен" педагогически способ се прилагал с пълна сила под мотото "забранено, но неотменено". Нека припомним на драгите читатели, че дори доста по-късно и легендарната Нешка Робева, и треньорът Симеон Щерев на не по-малко легендарната Станка Златева ползват непритеснително макаренковските похвати към своите обучавани. Макаренковщините на Флоров са прощавани вероятно и поради неговия висок професионализъм и апостолска всеотдайност в работата. Силно любопитно е, че въпреки прословутата строгост на този забележителен учител, учениците, най-вече по-големите и слабовиждащите, са се забавлявали непрестанно, закачайки се със своя съсъдбеник в преподавателска роля по най-различни начини: имитирали са го, криели са му акордеона, залагали са столове по неговия път, подвиквали са му не съвсем любимия му прякор "Бик", "Биче" (винаги от безопасни дистанции) и т. н. Въпреки

сложните и противоречиви взаимоотношения между учениците и емблематичния преподавател, Борис Бодичев несъмнено за част от тях е любимия им учител. Те изглежда са го имали за много свой човек и вероятно става дума за така наречения "Стокхолмски синдром"... Някои ученици дори са ходели на гости в дома му без благословията на дежурните възпитатели. Според Орхан Мурад, той не само че не ги издавал, но ги черпел с ябълки и ги молел друг път да не напускат без разрешение училището. Освен часовете си по музика Борис Бодичев е допълвал седмичния си хорариум и с индивидуално обучение по пиано, акордеон, цигулка, тромпет, фанфари и барабани. Неговите ученици са силно впечатлени от факта, че техният учител свири безпроблемно на пет инструмента - пиано, акордеон, цигулка, виола и устна хармоника. Младият учител по музика създава и ръководи училищния оркестър, в който цигулари са били Владимир Радулов, Атанас Сапунджиев, Петър Аспарухов, Костадин Стойнов, Иван Христов - Тръстеникът и много други. Владимир Радулов каза много добри думи за този оркестър. Сподели с мен, че впоследствие и самият той е ползвал някои от методите на диригента Бодичев, който има определен принос и за музикалното изграждане на Владимир. Джазменът Радулов дебело подчерта също, че преподавателят Бодичев много е държал за брайловата музикална грамотност на своите ученици. След време неспокойният творец от плевенското село Искър организира и дирижира и четиригласен хор в училище "Георги Димитров".

Въпреки неговото неизтощимо опозиционерство, училищните директори не само са го търпели, но много от идеите, съдържащи се в критичните му изблици, са били реализирани в края на краищата. "И ако не бях спял," - споделя чистосърдечно емоционалният учител - "да се ме уволнили няколко пъти!". Дълги години ученици на Борис Бодичев са стълбове на музикалната самодейност в системата на ССБ: в Русе - Драган Димов, Пенка и Иван Димитрови, в Пловдив - Величка Гушева - Кърпарова, в София - Петър Аспарухов, във Варна - Славчо Аврамов и Елена Николаева, в Дряново - Мария Шиварова. Артист-хористите от Професионалния хор на слепите Райна Желева, Керанка Милушева, Марийка Христова са също възпитаници на маестро Бодичев. Сериозен пряк принос към съюзната художествена самодейност са и двата хора при Варненския районен съвет, които диригентът Бодичев ръководи много успешно през различни периоди. Тези хорове изнасят десетки концерти, печелят различни отличия и награди.

Разбира се, негова специална гордост са и слепите професионални музиканти Орхан Мурад, Владимир Радулов, Величка Гушева - Кърпарова, Йордан Петров, Тодор Христов и Ваня Василева. Популярният певец, текстописец и композитор Орхан Мурад е дълбоко признателен на своя учител Борис Бодичев, че е забелязал неговия музикален талант и е работил 8 години за развитието му. А почитателите на джаза у нас познават Владимир Радулов като дългогодишен джаз коментатор по БНР, талантлив джаз изпълнител, емоционален диригент на университетския рагтайм бенд в СУ "Свети Климент Охридски", високоерудиран преподавател по "История на джаза" в АМТИ - Пловдив. Величка Гушева - Кърпарова е добре позната на читателската аудитория на списание "Зари" като талантлив диригент и продуктивен композитор. Тя е заявявала нееднократно, че добрата си музикална основа дължи изцяло на своя пръв учител по музика Борис Бодичев.

Като напълно доказал се артист Борис не е никак равнодушен и към нежния пол. Донжуанските му постижения изглежда са твърде високи и престижни. Но тези негови палави забежки, макар и напористи и не съвсем редки, са доста дискретни и без излишни скандали. С една дума, както сега често се казва, явно Борис е бил пич отвсякъде, а аз бих казал дори пичованец! Като всички мъже и маестро то сякаш смята полигамията за нещо съвсем нормално, дори едва ли не за задължителна, особено за хората на изкуството.

Освен музикалните си и социални пристрастия свръхнадареният потомък на Бодичевци е дълбоко изкушаван и от шахматната игра. И постиженията му в тази сфера не закъсняват. През 1963 година, по свидетелство на Владимир Желев, отборът на Варненския районен съвет в състав Борис Бодичев, Димо Делиев и Иван Василев завоюва шампионска титла в първия общосъюзен шахматен турнир, а Борис Бодичев, който печели всичките си партии на първа дъска, е обявен за индивидуален първенец. Повече от 10 години диригентът Бодичев е състезател от отбора по шахмат на варненската организация на ССБ, като громи своите противници на първа или втора дъска. Няколко пъти дори попада и в националния шахматен отбор на нашето сдружение.

Десетилетия наред Борис е и активен есперантист. Към този изкуствен международен език го приобщава неговият любим учител Минчо Стоянов - 30 години главен редактор на списание "Зари"

(1950-1980). Борис Бодичев участва в национални и международни форуми на слепите есперантисти, в чиито културни програми е включван с изпълнение на пиано. Той преподава есперанто, подпомага изпълнители, представящи песни на този език.

По повод 80-годишнината на г-н Борис Бодичев, нека да поздравим нашия скъп юбиляр! Да му пожелаем добро здраве и още много години да е сред нас, и да продължи да бъде себе си!!!

ПРЕМИЕРА Европа за хората

На 6 февруари 2013 г. в сградата на Съюза на журналистите се проведе премиерата на книгата "Европа за хората - достойният труд на достойните хора", дело на журналистката Таня Йовева. Тя бе издадена с любезното съдействие и финансиране на МТСП по Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси". На събитието, което беше отразено от БНТ, бяха дошли много почитатели на каузата за заетостта на хората с увреждания.

Главният секретар на Съюза на българските журналисти Снежана Тодорова представи книгата пред аудиторията. Тя завладя публиката с прочувственото си слово, като включи някои пасажии и заглавия от книгата, свързани с отделни човешки съдби: "Таня Йовева е от хората, които не само ще ти дадат рибата, за да нахраниш днес своето семейство, но и ще те научат как да я ловиш, за да може да се изхранваш цял живот - нещо, за което не всеки има духовната сила...". Тодорова наблегна именно на силата на духа в характера на Таня Йовева и на всеотдайността, с която тази жена години наред работи в сферата на заетостта на хората с увредено здраве, още повече че авторката е и председател на Сдружение "Национален алианс за развитие".

Изказването на Снежана Тодорова вдъхнови присъстващите и те неусетно взеха думата, и изразиха своето отношение към книгата и проблемите, засегнати в нея.

Петър Велчев - председател на Съюза на военноинвалидите в България, връчи на Йовева специална грамота за добра съвместна социална дейност и изказа своя възторг не само от четивото, но и от авторката му. Той шеговито предложи на Таня Йовева да се клонира, тъй като нейният принос за решаването на проблемите на хората с увреждания, за тяхната защита и реализация на пазара на труда е не само дългогодишен, но е огромен и пълноценен.

Ваня Занетова - представител на Българския център за джендър изследвания, също привлече публиката с емоционалното си изказване, посветено на дългогодишния труд на Таня Йовева. Тя изрази удоволствието, с което те винаги са работели заедно за равнопоставеността на мъжете и жените и срещу домашното насилие, и каза, че през годините са създали прекрасни приятелски и служебни взаимоотношения помежду си.

В книгата „Европа за хората - достойният труд на достойните хора" са представени не просто портретите на успели хора с увреждания, но и самата формула за постигането на целите - силна воля, упоритост, достойнство и влагане на дух и любов във всяка дейност. Описани чрез колоритния език на авторката, чийто живот също е бил изпълнен с много предизвикателства, които тя и до ден-днешен преодолява, те са истински пример за всички нас, независимо от това дали сме в прекрасно здравословно състояние или не.

В четивото ще откриете още споделени добри практики от чужбина, любопитни факти от света и полезна информация за онези, които биха желали да се развиват без значение на здравословното си състояние и възрастта. Това е книга, в която споделянето ни възпитава и едновременно с това ни дава полезна информация - нещо, което рядко се среща в наши дни.

Тук можете да прочетете за хора с увреждания, които не само са успели в своята професия, но са

постигнали високи резултати и са помогнали на много други като тях. Сред тях са Живко Томов - слеп програмист, Роберт Абрашев - музикант, Ирина Папанчева - активна общественичка, Петър Велчев - председател на Съюза на военноинвалидите, Митко Шалев - директор на Центъра за развитие на човешките ресурси, Петър Петров - кмет на Ценово, Русенска област, и много други хора с увреждания от страната и чужбина, получили заслужено признание за труда си в обществото.

Позволявам си да ви приканя да потърсите и прочетете тази книга, защото тя ще ви покаже на какво са способни хората с увреждания.

Галя ГОРАНОВА

СПОРТ Футболен клуб "Ливърпул" с благотворителна акция

"Ливърпул" промени основния си спонсор на фланелките банката "Standard Chartered" за мача срещу отбора на "Уест Бромич" на 11 февруари тази година.

Вместо него, мърсисайдци носиха логото на благотворителната кампания на банката "Seeing is Believing". Тя има за цел да спомогне за превенция на предотвратими случаи на ослепяване, най-вече в държавите от Третия свят.

След мача играчите на Ливърпул сложиха автографите си на редките фланелки, които бяха обявени на търг сред феновете. Средствата ще отидат за кампанията, като от банката ще добавят още толкова средства, колкото са събрани на търга.

Това беше вторият случай, в който червените носят фланелки с този надпис. Предишният път бе в последния домакински мач от миналия сезон срещу "Челси". Тогава Ливърпул разгроми бъдещия европейски шампион с 4:1.

"Миналия път, когато Ливърпул носеше това лого, събрахме 87 000 лири за каузата", заяви финансовият директор на "Standard Chartered" Ричард Медингс.

Капитанът на "Ливърпул" Стивън Джерард взе дейно участие в промоционалните активности на кампанията. При тях футболистите трябваше да жонглират с топка и да изпълняват дузпа със закрити очи.

"Осъзнаваш колко трудно е без зрението ти. Особено когато вършиш нещо. Беше удоволствие да взема участие в акцията. И за мен, и за клуба бе много важно да вземем участие и да опитаме да помогнем на тези хора", заяви Джерард.

Според доклада на кампанията по света има 39 милиона незрящи хора. В 8 от 10 случая обаче слепотата може да бъде предотвратена. Около 90% от предотвратимата или лечима слепота е в страните от Третия свят. В някои случаи се касае за прости операции на стойност 30 долара.

Използван източник: gol.bg